

Handläggare
Elisabeth Lannergård

Datum
2017-06-01

Diarienummer
SCN-2016-0172

Socialnämnden

Slutrapport samverkan kring skolnärvaro

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

- att** socialnämnden, tillsammans med utbildningsnämnden och omsorgsnämnden, söker finansiering från sociala investeringsfonden för tre koordinatorstjänster för 2018-2019,
- att** socialnämnden, tillsammans med utbildningsnämnden och omsorgsnämnden finansierar koordinatorstjänster under höstterminen 2017 med PRIO-medel samt
- att** ge förvaltningsdirektören i uppdrag att tillsammans med utbildningsförvaltningen och omsorgsförvaltningen utse en styrgrupp för att driva projektet vidare.

Sammanfattning

Socialnämnden beslutade den 20 maj 2016 att påbörja ett samarbete med utbildningsnämnden och omsorgsnämnden kring ökad skolnärvaro. Projektet startade i juni 2016 med syfte att med fokus på samsyn och samverkan utveckla arbetsformer och samverkan för att få barn och unga i Uppsala kommuns skolor att vara närvarande i skolan.

En rapport har gjorts av vad projektet kommit fram till. Rapporten visar på utvecklingsbehov inom fyra områden; tillhandahålla insatser som är anpassade utifrån barnets/den unges individuella behov, erbjuda insatser i tidigt skede, barn/ungdomars/vårdnadshavares delaktighet samt samordnat och helhetstänk.

Projektets styrgrupp ser utifrån projektgruppens identifierade behov och framtagna förslag behov av att driva projektet vidare genom att

- Upprätta centrala skolnärvaro rutiner
- Genomföra kompetenssatsningar
- Utse samordnare på samtliga skolor samt inrätta gemensamma koordinatorstjänster för de tre förvaltningarna
- Upprätta rutiner kring samordnade skolplaner
- Bilda en strategisk ledningsgrupp/styrgrupp

Ärendet

Kommunen har ett lagstadgat ansvar att tillgodose en tillgänglig skola för alla barn och ungdomar. Skolan är den enskilt viktigaste skyddsfaktorn när det gäller risken att drabbas av psykisk ohälsa och olika former av sociala problem. Omsorgsnämnden, utbildningsnämnden och socialnämnden startade därför i juni 2016 ett gemensamt skolnärvaroprojekt. Syftet var att med fokus på samsyn och samverkan utveckla arbetsformer och samverkan för att få barn och unga i Uppsala kommuns skolor att vara närvarande i skolan. Styrgruppen utgjordes av direktörerna för de tre förvaltningarna. En projektgrupp utsågs med representanter från samtliga tre förvaltningar och denna leddes av en projektledare.

En rapport har skrivits som redogör för de utvecklingsbehov som kommunen har gällande barn och unga med långvarig eller hög skolfrånvaro samt de förslag på åtgärder som projektet tagit fram. Analysen grundar sig framför allt på en kartläggning av elva fall av elever med hög frånvaro. Intervjuer har gjorts med verksamheter, vårdnadshavare och barn/ungdomar, i den mån det varit möjligt. Utöver detta har även ett antal intervjuer gjorts med olika verksamheter som möter denna målgrupp. Totalt har över 100 personer hörts inom ramen för projektet.

Iakttagelser av behov

Projektet har utifrån kartläggningen identifierat ett antal olika utvecklingsområden. Dessa kan sorteras in under fyra huvudkategorier. Huvudkategorierna med tillhörande utvecklingsområden ser ut så här:

1. Kommunen ska tillhandahålla insatser som är anpassade utifrån barnets/den unges individuella behov
 - Kommunen ska erbjuda flexibla lösningar
 - Barn/unga och deras vårdnadshavare ska ha möjlighet att få intensiva och långsiktiga insatser
 - Vårdnadshavare ska få stöd
 - Kommunen ska ge anpassat stöd utifrån neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, ångest och depression
 - Taxiverksamhet ska vara anpassad utifrån behov
2. Insatserna ska erbjudas i rätt tid
 - Frånvaron ska uppmärksammas
 - Socialtjänsten ska vid behov kontaktas
 - Skola och socialtjänst ska agera genom att sätta in rätt stöd
 - Vårdnadshavare och elev ska ges information om vilken hjälp som finns utöver skolan
 - Det ska gå snabbt att verkställa insatser
3. Kommunens verksamheter ska arbeta tillsammans med familjen så att barn/unga och deras vårdnadshavare är delaktiga och känner tilltro till det stöd de får
 - Barn/unga och deras vårdnadshavare ska ha inflytande i vilket stöd de får
 - Barn/unga och deras vårdnadshavare ska bli väl bemötta

4. Kommunens verksamheter ska jobba samordnat med ett helhetstänk
 - Berörda verksamheter ska ta de kontakter de behöver och få den information som behövs
 - Berörda verksamheter ska ha gemensamma planeringar
 - Det ska vara tydligt vem som gör vad kring barnet/den unge och familjen

Förklaringar

I intervjuerna har ett antal förklaringar getts till de identifierade utvecklingsområdena. Projektgruppen vill utifrån ovanstående resonemang lyfta fram nedanstående förklaringar som extra viktiga i projektet:

- Bristande kartläggning på individnivå av orsaker till frånvaron
- Avsaknad av eller bristande rutiner
- Bristande kompetens om målgruppen, bemötande och möjliga åtgärder
- Okunskap om andra verksamheter och brist på upparbetade kontakter och nära vägar
- Ineffektiva Samordnade individuella planer (både som möte och som process)
- Avsaknad av samordnade individuella planer då behov av insatser finns enbart inom kommunen alternativt inom region Uppsala och skola (men inte socialtjänst)
- Avsaknad av samordnande funktion

Förslag på åtgärder och fortsättning

Projektgruppen har utifrån identifierade behov och nämnda förklaringar tagit fram förslag på åtgärder. Hänsyn har även tagits till vad projektgruppen tror är möjligt med tanke på nämndernas organisatoriska och ekonomiska förutsättningar. Följande åtgärder föreslås:

1. Centrala skolnärvarorutiner/närvarotrappa

Projektgruppen ser behov av att ta fram centrala närvarorutiner som inkluderar alla tre förvaltningarna. Rutinerna ska säkerställa att rätt stöd sätts in i rätt tid och bör inkludera såväl hur verksamheter uppmärksammar elever med oroväckande frånvaro som hur de kartlägger orsakerna till frånvaron och agerar därefter.

2. Kompetenssatsningar

Projektgruppen ser att kompetenspåfyllnad inom neuropsykiatri, ångest, depression och bemötande behövs för berörda verksamheter inom kommunen.

3. ”Namngiven samordnare” samt ”Barn- och ungdomskoordinator”

Projektgruppen ser behov av att varje barn med oroväckande frånvaro tilldelas en namngiven samordnare på skolan som ansvarar för att orsaker till elevens frånvaro kartläggs och att rätt anpassningar sätts in i rätt tid. Samordnarens roll behöver utarbetas ytterligare men innebär inte nya resurser utan bör vara personal som redan idag finns på skolan. Vid mer komplexa ärenden där insatser finns eller kan komma att behövas även från andra verksamheter ser projektgruppen behov av att den namngivna samordnaren kompletteras med en särskilt utsedd koordinator med ett kommunövergripande ansvar och mandat att samordna de olika insatserna. Koordinatören ska vara pådrivande, uppmärksamma när kommunikationen brister samt ha ett särskilt ansvar för att elevens perspektiv lyfts fram och för att elev och vårdnadshavare görs delaktiga.

4. Skolteam (som alternativ till förslag nummer 3)

Ett alternativ till koordinator, som projektgruppen diskuterat, är att upprätta ett eller flera centrala skolteam, liknande de tidigare Elis-teamen. Syftet med sådana team skulle vara framför allt att

- underlätta för skolor att kontakta och samverka med socialtjänst (och eventuellt andra myndigheter) i ett tidigt skede
- tydliggöra för samtliga berörda verksamheter vilket stöd som finns och vart de kan vända sig
- säkra att en heltäckande kartläggning av barnets skolfrånvaro görs i ett tidigt skede så att rätt insatser kan sättas in
- underlätta samordning och öka möjligheten att hitta flexibla lösningar som utgår från elevens behov

5. Samordnade skolplaner vid samordning inom kommunen (och ev. med region Uppsala)

Projektgruppen ser behov av att upprätta rutiner kring samordnade skolplaner för elever med hög skolfrånvaro i de fall eleven har insatser från fler håll än skolan och samtycke finns.

Förslaget motsvarar Samordnad individuell plan (SIP) men tar ett vidare grepp då den samordnade skolplanen alltid ska upprättas då behov av samordning finns, oavsett vilka aktörerna är.

Rutinerna ska säkerställa

- barnets/den unges delaktighet
- effektiva möten som fokuserar på och utgår från barnets/den unges samlade behov och hur dessa genom samordning ska kunna tillgodoses
- att samordnade planeringar ses som en process och inte enbart ett möte, där arbetet och samverkan fortgår mellan mötena.

6. Ledningsgrupp

Projektgruppen ser behov av att bilda en strategisk ledningsgrupp/styrgrupp med representanter från alla tre förvaltningarna. Denna ses regelbundet för att

- följa skolenhetsarbetet på strategisk nivå (med hjälp av t ex koordinatorerna)
- på strategisk nivå lyfta svårigheter som berörda verksamheter upplever och initiera till fortsatt utvecklingsarbete

7. Ytterligare åtgärder utifrån identifierade utvecklingsområden

Utöver ovanstående förslag ser projektgruppen att följande behöver ses över:

- eventuellt behov av ytterligare anhörigstöd i form av t ex föräldraträffar
- eventuellt tydliggörande av ansvarsfördelning mellan omsorgsförvaltningen och socialförvaltningen
- taxiverksamheten (utöver kompetenssatsningar)
- socialtjänstens tillgänglighet vad gäller
 - väntetider innan verkställande av beslut
 - möjligheten till långsiktig och tät kontakt för barn/unga och deras vårdnadshavare

Projektets styrgrupp bedömer att förslag nummer 1,2,5 och 6 kan genomföras inom ramen för nuvarande resurser och ser positivt på att genomföra dem. Styrgruppen ser även positivt på förslag 3. Detta förslag kräver nya resurser men på sikt förväntas dessa åtgärder dock leda till minskade samhällsekonomiska kostnader, utöver minskat lidande för eleverna.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaden för tre koordinatörer delas lika mellan de tre nämnderna.

Följande tabeller visar uppskattade sammanlagda kostnader för koordinatörer.

Tabell 1: Helårskostnaden för en koordinatör om lönen uppgår till 35 000 kr/mån samt om personen har en arbetsplats i Fyrisborg

Kostnadsslag	Kostnad
Årslön (inkl semester)	427 000 kr
Sociala avgifter (39,4%)	168 238 kr
Arbetsplats	57 840 kr
Övriga kostnader	10 000 kr
Summa	663 078 kr

Tabell 2: Helårskostnaden för tre koordinatörer som månadslönen är 30 000 kr, 35 000 kr respektive 40 000 kr

Månadslön	Tre koordinatörer
30 000 kr	1 734 132 kr
35 000 kr	1 989 234 kr
40 000 kr	2 244 336 kr

På sikt förväntas föreslagna åtgärder dock leda till minskade samhällsekonomiska kostnader, utöver det minskade lidandet för eleverna.

Statliga medel finns för finansiering höstterminen 2017 och medel från sociala investeringsfonden kommer att sökas för 2018-2019.

Konsekvenser för jämställdhet

Ärendet har ännu inte några kända konsekvenser för jämställdhet.

Konsekvenser för tillgänglighet

Ärendet ska skapa en tillgänglig skola för alla.

Konsekvenser för barnperspektiv

Ärendet ska öka möjligheten för alla barn och ungdomar att växa upp under lika villkor samt säkra att barn/ungas röster hörs och beaktas.

Socialförvaltningen

Kaisa Björnström
Direktör